

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2021-10-04

Diarienummer 0306/21

Handläggare

Åsa Borvén

Telefon: 031-368 40 91

E-post: asa.borven@goteborg.com

Remittering av förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

1. Göteborg & Co remitterar förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030, i enlighet med bilaga 1 till föreliggande tjänsteutlåtande.
2. Förslag till program sänds till utsedda remissinstanser, i enlighet med bilaga 3 till föreliggande tjänsteutlåtande, med begäran om yttrande senast 2022-02-01.

Sammanfattning

Göteborgs kommunfullmäktige beslöt vid sammanträde 2018-02-22, §36 att fastställa Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030 (besöksnäringensprogrammet) samt uppdra åt Göteborg & Co styrelse att initiera och leda arbetet med att utarbeta handlingsplaner utifrån programmet, i nära samverkan med berörda nämnder och styrelser.

En ursprunglig tidplan gav att en första revidering av programmet skulle genomföras under år 2023 och översändas för beslut i kommunfullmäktige vid årsskiftet 2023/2024. En av effekterna av pågående coronapandemi har varit att redan tidigare kända trender inom exempelvis digitalisering, konsumtions- och resmönster förstärkts och accelererats. Förändringarna har belyst behovet av en översyn av målbild och strategier i Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030, i syfte att tjäna som långsiktigt styrdokument för stadens roll i utvecklingen av en besöksnäring i förändring. En tidigare lagd revidering av programmet initierades därför, för att spegla och omhänderta de omställningar och riktningförändringar som besöksnäringen står inför. Behovet av tidigare lagd revidering bekräftades i dialog med Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret. Göteborg & Co styrelse beslöt 2021-02-08 §11 att ge VD i uppdrag att påbörja revidering av Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030.

Förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030 har utarbetats av Göteborg & Co genom en projektgrupp under ledning av programmets processledare. Arbetet med revideringen har löpande rapporterats till VD, ledningsgrupp och styrelse. För att samla relevant information och kunskap, exempelvis rörande besöksnäringens strukturella utmaningar och konsumenters förändrade beteende, har ett

antal intressenter och aktörer från besöksnäring, akademi, näringsliv och offentliga verksamheter deltagit i revideringens förberedande arbete.

Förslag till program för besöksnäringens utveckling har tagits fram i samverkan med tjänstepersoner på Göteborgs Stadshus AB och Stadsledningskontoret. Samverkan har skett genom löpande samrådsmöten under sommaren och hösten 2021.

Bolaget bedömer att revidering av program för besöksnäringens utveckling har genomförts i enlighet med utpekade inriktningar och ambitioner och i nära samverkan med relevanta parter. För att inhämta synpunkter innan fortsatt beredning av ärendet föreslår bolaget att förslaget sänds på remiss till föreslagna remissinstanser enligt bifogad sändlista.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Programmet och dess strategier ska säkerställa att de investeringar som genomförs bidrar till en hållbar tillväxt i staden och destinationens besöksnäring. En växande näring bidrar med ökade skatteintäkter, skapar fler arbetstillfällen för destinationens invånare och bidrar genom ökad lönsamhet till investeringsvilja. En välmående destination som kan visa på tillväxt gör det mer attraktivt att etablera sig i regionen.

Ansvar för att samordna, leda och driva arbetet med att förverkliga och implementera besöksnäringens programmet sker inom Göteborg & Co:s ordinarie budgetram. På samma sätt förväntas berörda nämnder och styrelser vilka bidrar till programmets målpuppfyllelse hantera insatser och aktiviteter inom ramen för respektive organisations finansiella utrymme. Eventuella löpande kostnader för undersökningar och nollmätningar i relation till programmets målsättningar bedöms kunna rymmas inom bolagets ordinarie budget. Detta gäller även kostnader för bolagets ansvar att driva och samordna programmet framöver.

Bedömning ur ekologisk dimension

Destinationens utveckling utifrån programmets målbild och strategier innebär både positiva effekter och ett ökat tryck på samhälle och miljö. Utgångspunkten för programmet är att bidra med största möjliga positiva påverkan och samtidigt verka för att minimera de negativa effekterna. Genomförandet av Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030 har som ambition att hantera båda perspektiven samt på olika sätt, direkt och indirekt, bidra till uppfyllelsen av FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Samverkan är en viktig utgångspunkt för de globala hållbarhetsmålen. Stadens rådighet att på egen hand styra utvecklingen är i många fall begränsad. Destinationens utveckling bygger på att dess aktörer verkar i samma riktning. På så sätt skapas förutsättningar för en högre påverkansgrad, vilket också borgar för större möjlighet att bidra till målpuppfyllelse i Agenda 2030 och nå programmets målbild om att vara en hållbar destination 2030.

Transporten till och från destinationen utgör ofta det största klimatavtrycket i samband med en resa. Programmets mål och strategier ska skapa förutsättningar för en hållbart växande destination, med hänsyn tagen till klimat och miljö. Det handlar exempelvis om ökat fokus mot närmarknader, stimulera till längre vistelsetid på destinationen samt att verka för att främja hållbara transportmedel.

Bedömning ur social dimension

En hållbar destination ska upplevas som en trygg och säker plats där det finns möjligheter att röra sig fritt och delta i destinationens breda utbud av upplevelser. Deltagandet sker utan rädsla för att utsättas för brott riktade mot sina tillhörigheter såväl som diskriminering på grund av till exempel kön, trosuppfattning, hudfärg, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Göteborgs stads arbete mot uppsatta mål om ökad jämlikhet, tillgänglighet, jämställdhet, antirasism och icke-diskriminering bidrar till att destinationen blir en mer attraktiv och tryggare plats att besöka.

Genom att involvera näringsliv, akademi, civilsamhälle och invånare skapas gemensamma mål, känslor av tillhörighet och gemenskap, ökad tillit och framtidstro samtidigt som det ger synergieffekter och nytta för invånare och besökare. Genom en närmare dialog med invånare och besökare kan efterfrågan analyseras och effekter inom exempelvis tillgänglighet, utbud och kvalitet mätas. På så sätt ökar den gemensamma förståelsen för nytta, värde och utvecklingsbehov kopplat till destinationen.

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030
2. Bilaga 1, Fördjupningsmaterial program för besöksnäringens utveckling 2022–2030
3. Remismissiv inkl. sändlista
4. Remissmall

Ärendet

Styrelsen har att fatta beslut om remittering av förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030. Remiss skickas enligt bifogad sändlista för yttrande senast 2022-02-01.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Göteborgs kommunfullmäktige beslöt vid sammanträde 2018-02-22, §36 att fastställa Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling mot 2030 (besöksnäringensprogrammet) samt uppdra åt Göteborg & Co styrelse att initiera och leda arbetet med att utarbeta handlingsplaner utifrån programmet i nära samverkan med berörda nämnder och styrelser. Vidare beslöts att programmet ska utvärderas en gång per mandatperiod och att en första utvärdering skulle genomföras senast årsskiftet 2019–2020. Göteborg & Co uppdrogs även att vid behov återkomma till kommunfullmäktige med förslag på anpassningar eller förändringar av programmet.

Styrelsen för Göteborgs Stadshus AB föreslog i yttrande från 2017-12-18 att en första utvärdering, med särskilt fokus på programmets ambitiösa målbild, de många utredningar och aktiviteter som vid tidpunkten pågick i staden med koppling till besöksnäringen samt omvärldens kort- och långsiktiga påverkan på programmet, genomföres senast årsskiftet 2019–2020. Under hösten 2019 genomförde Göteborg & Co en utvärdering och delar i denna Göteborgs Stadshus AB:s uppfattning att besöksnäringensprogrammets målbild är högt ställd samt att ett flertal faktorer i omvärlden påverkar möjligheten till måluppfyllelse. Bolaget fann dock att det vid tidpunkten för utvärderingen var för tidigt att göra en saklig bedömning av, och som konsekvens härav, eventuell revidering av programmet och dess målbild. Göteborg & Co styrelse beslöt 2019-12-19 §7 att översända rapporten till Stadshus AB.

En ursprunglig tidplan gav att en första revidering av programmet skulle genomföras under år 2023 och översändas för beslut i kommunfullmäktige vid årsskiftet 2023/2024.

Mot bakgrund av globala utbrottet av covid-19, som fått tydliga och allvarliga effekter på besöksnäringen över hela världen, aktualiserades en revidering tidigare än planerat. En av effekterna av coronapandemin har varit att redan tidigare kända trender inom exempelvis digitalisering, konsumtions- och resmönster förstärkts och accelererats. Förändringarna har belyst behovet av en översyn av målbild och strategier i Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling mot 2030, i syfte att tjäna som långsiktigt styrdokument för stadens roll i utvecklingen av en besöksnäring i förändring. En tidigarelagd revidering av programmet initierades därför, för att spegla och omhänderta de omställningar och riktningförändringar som besöksnäringen står inför. Behovet av tidigarelagd revidering bekräftades i dialog med Göteborgs Stadshus AB och stadsledningskontoret.

Göteborg & Co styrelse beslöt 2021-02-08 §11 att ge VD i uppdrag att påbörja revidering av Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling mot 2030.

Utgångspunkter för revidering

Omvärldstrender som påverkar besöksnäringen

De senaste åren har präglats av en tydlig utveckling mot ett ökat fokus på hållbarhet, både ur ett övergripande samhällsperspektiv och specifikt inom besöksnäringen. På internationell nivå har diskussioner rörande målsättningar för, och mätning av, besöksnäringens utveckling breddats från att i många fall tidigare enbart beröra ekonomisk tillväxt till att även inkludera andra viktiga parametra så som klimatpåverkan, besökarnöjdhet, resursanvändning och livskvalitet hos invånare. Målet är att uppnå en hållbar utveckling inom näringen samtidigt som hänsyn tas till naturens resurser, den globala klimatutmaningen och människors livsvillkor. En balans mellan samtliga tre hållbarhetsdimensioner efterfrågas och bedöms vara den enskilt viktigaste strategiska frågan för besöksnäringen, såväl nationellt som internationellt.

På nationell nivå syns detta bland annat genom regeringens beslut att ta fram en ny nationell strategi för hållbar turism och besöksnäring. Syftet med strategin är att skapa långsiktiga förutsättningar för en hållbar växande besöksnäring och peka ut den politiska riktningen för det fortsatta arbetet inom området.¹ Tillväxtverket och Visit Sweden menar att en hållbar besöksnäring *“tar ansvar för turismens nuvarande och framtida ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan genom att utgå från besökarens, företagets, miljöns och lokalsamhällets behov”*². På såväl nationell som regional nivå riktas fokus allt mer mot att utveckla strategier och verktyg som skapar förutsättningar för ett mer strategiskt hållbarhetsarbete inom destinationsutveckling och besöksnäring. På ett internationellt plan speglas utvecklingen bland annat genom verktyget Global Destination Sustainability Index (GDSI), vars syfte är att bidra till och säkerställa att städer och regioner blir mer regenerativa, robusta och välmående platser att besöka, leva och verka i.

Ett ökat fokus på miljö och hållbarhet syns även på individnivå, där en ökad medvetenhet om de globala hållbarhetsutmaningarna påverkar konsumtionsmönster, beteenden och efterfrågan i besöksnäringen. Människors ökade medvetenhet kring den egna konsumtionens klimatavtryck kan komma att leda till färre långväga resor, vilket öppnar för ökad konsumtion av upplevelser på nära håll. Medvetenheten leder också till ökade förväntningar på hållbara alternativ gällande exempelvis boende, transport och hållbara upplevelser, sett ur alla tre hållbarhetsdimensioner.

En snabbt ökad digitalisering har påverkat konsumenters förväntningar på digital närvaro och integration i upplevelser. Detta ställer nya krav på näringens aktörer. Konsumenter har en hög förväntan på såväl destinationers övergripande som enskilda aktörers digitala närvaro och service. Det handlar om allt från när kunden gör sin bokning online, till önskan om realtidsinfo om köer på besöksmål, lediga parkeringsplatser och aktuell information om exempelvis väderanpassade aktiviteter eller pågående evenemang. Digitaliseringen har varit, och fortsätter att vara, en stark påverkansfaktor för besöksnäringens utveckling.

¹regeringen.se

<https://www.regeringen.se/artiklar/2019/07/regeringens-arbete-med-turism--och-besoksnaring/>

² Tillväxtverkets och Visit Swedens definition av hållbar turism:

<https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/turism-och-besoksnaring/kunskap-for-besoksnaringen/hallbar-turism.html>

Digitaliseringen i kombination med ett ökat hållbarhetsfokus bidrar också till att näringen konkurrensutsätts på nya sätt i takt med att konsumenter allt oftare delar resurser med varandra. Delningsekonomin har vuxit kraftigt under de senaste åren, exempelvis genom plattformar för transport och boende, som Go More och AirBnb. Tillväxt i näringen kan med bakgrund av detta komma att ske på helt andra sätt än enbart genom till exempel ökade gästnattvolymerna på kommersiella boenden.

Pandemins påverkan på konsumentbeteenden

Den globala spridningen av Covid-19 har lett till en samhällskris med radikalt förändrade förutsättningar för svenskt näringsliv, företagande och sysselsättning. Precis som andra näringar behöver besöksnäringen anpassa sig till de trender som påverkar konsumenters behov och beteenden. Den globala pandemin har förstärkt redan tidigare kända trender som kan antas leda till bestående förändringar i konsumentbeteenden och resmönster som ökat hållbarhetsfokus, digitalisering och delningsekonomi. Detta påverkar besöksnäringens struktur och innebär både utmaningar och möjligheter.

Göteborg & Co har kartlagt ett antal fenomen och beteenden som kan antas få en långsiktig effekt och som näringens aktörer bedöms behöva förhålla sig till på ett strategiskt plan:

- Minskat affärsresande
- Sämre flygtillgänglighet
- Minskat långväga resande
- Ökat inhemskt resande
- Ökad digitalisering

Restriktioner i samband med pandemin, i kombination med utveckling av digitala arbets sätt, har bidragit till ett minskat affärsresande. Osäkerheten är stor om affärsresandet kommer återgå till tidigare nivåer. Den digitala utvecklingen kan komma att ha stor påverkan på framtida besöksvolymerna, men också förändra synen på hur en besökare definieras. Nya konsumentbeteenden och behov leder till att allt fler möten och evenemang väntas ske i hybridform med både digitala och fysiska inslag. Besöksnäringens aktörer behöver anpassa sig efter konsumentens behov och efterfrågan, exempelvis genom att erbjuda digitala lösningar som komplement till den fysiska upplevelsen. Detta förutsätter investeringar, nya samarbeten och löpande kompetensutveckling.

Vidare innebär en potentiell permanent minskning av affärsresandet en skiftning mot ökat fokus på privatsegmentet för att möjliggöra fortsatt tillväxt. Nya affärsmodeller och erbjudanden innebär möjligheter att nå fler målgrupper och hitta nya intäktskällor. Utvecklingen av nya attraktiva reseanledningar året om blir av stor vikt för utvecklingen av destinationen. Pandemins reserestriktioner har också lett till att allt fler upptäckt utbudet av upplevelser och besöksmål i sin närmiljö, både regionalt och nationellt. Detta intresse väntas leva kvar och ta marknadsandelar från det mer långväga resandet även efter pandemin.

Bedömning gästnattsutveckling

Tidigare upplaga av besöksnäringens programmet utgår från en övergripande målbild om fördubblad turism till 2030. Målsättningen förutsätter bland annat en tillväxt i gästnätter i Göteborgsregionen från 4,5 miljoner 2015 till 9 miljoner 2030. En analys av efterfrågan

på övernattnings på kommersiella boendeanläggningar (hotell, stugbyar, vandrarhem) i Göteborgsregionen fram till 2030 visade i januari 2020 en prognos om 6,9 miljoner gästnätter 2030³. Detta motsvarar en tillväxt om 54% jämfört med 2015. Prognosen tar hänsyn till makroekonomiska faktorer, men inte till strukturella förändringar eller förändrade konsumentbeteenden.

Utifrån prognosen har Göteborg & Co kompletterat analysen med hänsyn tagen till känd kapacitetsutveckling i regionen i form av tillkommande bäddar på kommersiella boendeanläggningar. Givet den i dagsläget kända kapacitetsökningen har två olika scenarier arbetats fram.

Scenario 1

Bolagets analys visar en möjlig tillväxt i gästnätter från 4,5 miljoner 2015 till 6,3 miljoner 2030 (+41% jmf 2015), givet att kapacitetsutbyggnaden fortgår enligt plan. Vidare förutsätter scenariot en fortsatt hög efterfrågan från såväl privat- som affärsresesegmentet. En sådan utveckling förutsätter att återhämtningen efter pandemin sker förhållandevis snabbt, samt att pandemins långsiktiga påverkan blir begränsad, vilket det råder stor osäkerhet kring.

Scenario 2

Göteborg & Co har i detta scenario tagit hänsyn till en potentiell permanent nedgång i affärsresandet med ca 35% (jämfört med innan pandemin) samt en möjlig utbudsförändring på marknaden till följd av bristande lönsamhet. I ett sådant scenario visar analysen en möjlig tillväxt i antal gästnätter från 4,5 miljoner till 5,4 miljoner gästnätter 2030 (+21% jmf 2015).

Arbetsprocess revidering

Förslag till Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022–2030 har utarbetats av Göteborg & Co genom en projektgrupp under ledning av programmets processledare. Arbetet med revideringen har löpande rapporterats till VD, ledningsgrupp och styrelse. Projektgruppens uppgift har varit att genomföra omvärldsanalyser, förankra och samla inspel från olika intressentgrupper, samla och utvärdera informationen och därefter föreslå förändringar.

Förslag till program för besöksnäringens utveckling har tagits fram i samverkan med tjänstepersoner på Göteborgs Stadshus AB och Stadsledningskontoret. Samverkan har skett genom löpande samrådsmöten under sommaren och hösten 2021.

En tjänstemannastyrgrupp har formerats för förankring i stadens förvaltningar och bolag. I styrgruppen deltar VD och förvaltningsdirektörer från Stadsbyggnadskontoret, Park- och naturförvaltningen, Socialförvaltningen centrum, Business Region Göteborg AB, Miljö- och klimatförvaltningen, Liseberg AB, Got Event AB, Kulturförvaltningen, Trafikkontoret samt förbundsdirektör för Göteborgsregionen. VD för Göteborg & Co är ordförande i styrgruppen.

³ Oxford Economics, januari 2020

Vidare har löpande förankring skett i de övriga 12 kommunerna i Göteborgsregionen via processledare och VD:s medverkan i nätverk för näringslivsansvariga och kommunledning i Göteborgsregionen.

För att samla relevant information och kunskap, exempelvis rörande besöksnäringens strukturella utmaningar och konsumenters förändrade beteende, har ett antal intressenter och aktörer från besöksnäring, akademi, näringsliv och offentliga verksamheter deltagit i revideringens förberedande arbete. Att revideringen skett under pågående coronapandemi har omöjliggjort fysiska möten. Arbetet har därför genomförts genom digitala workshops, dialogmöten och förankrande samtal med ett stort antal aktörer, under ledning av Göteborg & Co. Förankringen har exempelvis, men inte uteslutande, omfattat:

- rådgivning och erfarenhetsutbyte med styrgruppens medlemmar. Inspelen har utgått från den egna verksamheten, men också det generella arbetet med stadens styrning genom program och planer.
- intervjuer och samtal med nyckelaktörer inom stadens förvaltningar och bolag.
- Inspel, kunskap och förbättringsförslag från Göteborgsregionens nätverk för Näringslivsansvariga, där samtliga 13 GR-kommuner medverkar. Nätverket leds av Business Region Göteborg och omfattar bland annat samverkansarbete kring besöksnäringens frågor inom destinationen.
- förankring och dialog med Besöksnäringens Forum, där representanter för bland annat Storhotellgruppen, Föreningen Göteborgshotellen, shoppingnätverket och Göteborgs Restaurangförening medverkar.
- förankring och dialog med de tre samverkansgrupperna för affärsområdena Marknad & Kommunikation, Evenemang och Möten på Göteborg & Co. Samverkansgrupperna består av totalt ca 50 aktörer från besöksnäring, akademi, övrigt näringsliv och stadens verksamheter.
- Löpande, intern förankring på Göteborg & Co genom bolagets samtliga affärsområden, styrelse, ledningsgrupp, Jubileumsorganisation samt Näringslivsgruppen.

Inspelen från intressenter och samverkanspartner har varit mycket samstämmiga och kan delas upp i tre inriktningar:

Nya förutsättningar för näringen (samtliga kända redan innan pandemin, nu accentuerade av den)

- Besöksnäringens program bör präglas av nytänkande, insikt och förståelse för faktorer som förändrat besöksnäringen globalt under de senaste åren, samt behovet av anpassning och förändring därefter.
- Hållbarhet är en nyckelfråga för framtiden. Destinationens utvecklingsarbete bör genomsyras av hållbarhet för att skapa förutsättningar för en robust destination som står rustad för förändring, ger värden tillbaka till destinationens aktörer och invånare och som är framgångsrik i den globala konkurrensen om besökaren.
- Digitaliseringen bör nyttas som en möjlighet. Mät- och analysmetoder bör utvecklas som kunskaphöjande beslutsunderlag för destinationsutveckling. Digitala verktyg och mötesplatser inom destinationen bör utvecklas i enlighet med efterfrågan.

Specifikt för destinationen Göteborg

- Anpassning och utveckling av metoder för att nå nya målgrupper som har nya behov. Det kan exempelvis handla om yngre, mer kravställande målgrupper samt besökare från närregionen.
- Destinationen behöver utveckla nya reseanledningar och samtidigt vårda och stärka de befintliga. Det rör såväl besöksmål som evenemang och möten.

Programmets funktion

- Staden behöver fördjupa och utveckla sin interna samverkan kring besöksnäringens frågor samt vårda och stärka samverkan med besöksnäringens aktörer. Programmet ska visa riktningen lokalt och regionalt.
- Programmet behöver fler pedagogiska moment och tydliga hänvisningar kring hur stadens förvaltningar och bolag kan arbeta med besöksnäringens frågor inom ramen för sina uppdrag. Kopplingar och beröringspunkter med stadens övriga styrdokument behöver stärkas.

Arbetsgruppen har under arbetets gång kunnat konstatera att den omställning och förändring som besöksnäringen genomgått under de senaste åren inneburit att revideringen av besöksnäringens program kommit att bli relativt omfattande. En aktualisering av programmets grundläggande delar, med hänsyn till redan kända trender så väl som pandemins effekter, och en tydlig förflyttning inom hållbar destinationsutveckling har bedömts som nödvändig.

Förslag till program för besöksnäringens utveckling 2022–2030

Följande avsnitt redogör för de övergripande dragen i förslag till reviderat program. Kapitlet ger också en översiktlig genomgång av de huvudsakliga momenten i det nya förslaget till program.

Destinationen Göteborg har länge haft en världsledande position inom hållbar destinationsutveckling. I arbetet med destinationsutveckling ska hänsyn tas till människor, miljö, ekonomi och samhälle, med inställningen att ständigt förbättra och flytta fram positionerna. De senaste åren har fokus för besöksnäringen globalt vridits mot att stärka hållbara värden. Ambitionen med reviderat program för besöksnäringens utveckling är att skapa förutsättningar för en hållbar återhämtning efter pandemin. Ur ett långsiktigt perspektiv bygger programmets förtydligade strategier, breddade målbild och nya indikatorer en mer robust destination, rustad för framtida utmaningar och förändringar. Målbilden för programmet är Hållbar destination 2030.

Programmets målbild har tre huvudinriktningar som beaktar de tre hållbarhetsdimensionerna - social, ekonomisk och ekologisk. Huvudinriktningarna delas i sin tur upp efter tre perspektiv; besöka, leva och verka. Inom varje perspektiv bryts målbilden ned i mätbara mål där hänsyn tagits till de tre hållbarhetsdimensionerna. För respektive mål finns indikatorer, där nuläge och målvärde anges. Förutom målbild och mål innehåller programmet fem tvärgående strategier. Arbetet i strategierna relaterar och bidrar på olika sätt till de tre perspektiven och dess mål.

HÅLLBAR DESTINATION 2030

Välkomnande och inkluderande destination - Växande och välmående näring - Miljö- och klimatsmart destination

Perspektiv	BESÖKA (besökaren)	LEVA (invånaren)	VERKA (näringens aktörer)
Mål	<ol style="list-style-type: none"> 1. Alla ska känna sig välkomna till destinationen Göteborg 2. Besökarna gör hållbara val och den totala klimatpåverkan minskar 3. Destinationen Göteborg har ett attraktivt utbud året runt 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besöksnäringen tillför mervärde för invånarna 2. Antalet arbetstillfällen i besöksnäringen ökar 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Besöksnäringen växer i takt med en växande efterfrågan 2. Besöksnäringen stärker övrigt näringsliv och akademi på destinationen 3. Hållbarhetsarbete i världsklass
Strategier	<p>Utveckla och skapa förutsättningar för fler attraktiva upplevelser och reseanledningar</p> <p>Stimulera utvecklingen av destinationens infrastruktur</p> <p>Möta utmaningar genom utvecklad samverkan</p> <p>Stärka samspelet mellan stadsutveckling och besöksnäring</p> <p>Agera föregångare och möjliggöra innovation</p>		

Om programmets målbild och indikatorer

I programmets tidigare upplaga återfinns tre indikatorer; gästnätter på kommersiella boendanläggningar, turismomsättning samt arbetstillfällen. Den strukturomvandling som besöksnäringen nu befinner sig i har bidragit till behovet av mer nyanserade mätmetoder för att mäta framgång, något som bekräftas av andra aktörer i branschen så som Tillväxtverket, Visit Sweden samt i dialog med internationella nätverk. Tidigare verktyg och metoder för mätning av exempelvis omsättning och arbetstillfällen är inte längre lika aktuella och det saknas dessutom tillförlitliga källor för dessa beräkningar.

För att spegla branschens utveckling och mäta destinationens framdrift mot målbilden om en hållbar destination 2030 bör hänsyn tas till besöksnäringens roll och betydelse för samhällsutvecklingen utöver ekonomiska faktorer. I föreliggande förslag till reviderat program för besöksnäringens utveckling har indikatorerna breddats för att ge en mer mångsidig bild av destinationens utveckling. I föreslaget program bryts målbilden ner i åtta mätbara mål där hänsyn tas till samtliga tre hållbarhetsdimensioner. För att mäta och följa utvecklingen har antalet indikatorer utökats från tidigare tre till 20.

Givet den osäkerhet som under 2021 råder kring besöksnäringens återhämtning efter coronapandemin har utgångspunkten vid målsättning av flera av de utvalda indikatorerna varit att initialt återgå till den nivå som noterades 2019. För flera indikatorer anges därtill även ett referensvärde för 2020 för att synliggöra coronapandemins effekt. Angiven målsättning i programmet anger år 2025 för återhämtning till de volymer som noterades 2019. Tidsangivelsen bygger på bedömningar genomförda i samråd med aktörer från näringen på destinationen. I de fall data inte funnits tillgänglig via interna eller externa

källor har undersökningar genomförts för att fastställa ett nuläge. Undersökningarna är genomförda under sommaren/hösten 2021.

Under lång tid har gästnätter på kommersiella boendeanläggningar använts som det främsta måttet på besöksnäringens utveckling. I takt med att fler besökare önskar övernatta på andra sätt, exempelvis i privatuthyrda lägenheter, gästhamn eller på camping, finns behov att komplettera med nya mått för att mäta besöksnäringens tillväxt. Göteborgs Stads tidigare uttryckta ambition om en fördubbling av antalet kommersiella gästnätter (basår 2015: 4,5 miljoner gästnätter) kvarstår. Tidshorisonten för en sådan potentiell fördubbling är beroende av återhämtningstakten och utvecklingen av efterfrågan.

Pandemins bestående effekter på res- och konsumtionsmönster är fortsatt oklar och återhämtningen väntas ske olika snabbt för olika segment. Då bilden klarnar över återhämtningen, specifikt för affärsresandet och det långväga resandet, planeras målen att ses över för att eventuellt revideras. Preliminär bedömning gör gällande att en sådan revidering kan äga rum 2024/2025.

I ett internationellt perspektiv sker en ständig utveckling av nya metoder för att mäta och utvärdera hållbar destinationsutveckling. Det handlar exempelvis om mätning av besökares klimatavtryck samt värdering av mer långsiktiga effekter av evenemang och möten, så som talangattraktion samt påverkan på destinationens attraktivitet och varumärke. De indikatorer som presenteras i föreliggande förslag till program kan mot bakgrund av detta komma att vara föremål för förändring i samband med en ny revidering då nya mätmetoder väntas introduceras. Göteborg & co deltar aktivt i diskussioner och forum där dessa frågor lyfts, såväl nationellt som internationellt.

Programmets strategier

Programmets strategier utgår från grundläggande inriktning från det tidigare programmet. Som ett resultat av en nära samverkan och dialog med näringens företrädare, en aktiv omvärldsbevakning och kunskapsdelning har strategierna utvecklats och anpassats. Syftet är att på ett bättre sätt ge förutsättningar för besöksnäringens aktörer, såväl privata som offentliga, att både möta kommande utmaningar och att nyttja framtida möjligheter.

Strategierna skapar förutsättningar för näringens aktörer och möjliggör resan mot en hållbar destination 2030. Strategierna är tvärgående och bidrar på olika sätt till såväl den övergripande målbilden som till de formulerade målen. Samverkan, digitalisering, kommunikation och innovation är centrala byggstenar och framgångsfaktorer i alla fem strategier. Strategierna har fem tydliga inriktningar som relaterar till, och är beroende av, varandra:

- Investeringar i infrastruktur
- Reseledning och upplevelser
- Samverkan
- Stadsutveckling
- Innovation och nytänkande

Genomförande och uppföljning

Göteborg & Co ansvarar för att samordna, leda och driva arbetet med att förverkliga och implementera Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling 2022 - 2030. Bolagets roll är att leda och koordinera arbetet inom och mellan programmets fem

strategier. Arbetet sker gemensamt i nära samverkan med berörda nämnder, styrelser och andra aktörer. Arbetet drivs utifrån programmets målbild, men kan variera i upplägg och metod utifrån egenskaper i respektive strategi. Det kan exempelvis handla om frågeställningar där ett etablerat arbete eller samarbete redan finns, medan andra områden är helt nya och där arbetet behöver byggas från grunden. Göteborg & Co stöttar nämnder och styrelser i att utveckla arbetet med programmets målsättningar i den ordinarie verksamheten, såväl som att i förekommande fall säkerställa framtagandet av handlingsplaner.

I programmet identifieras nämnder och styrelser som har en särskild roll i respektive strategi. Nämnder och styrelser som benämns som "viktiga aktörer" är i olika grad särskilt berörda av, och råder över, områden som är centrala för strategins framdrift. Att vara utpekad som viktig aktör innebär att, utifrån sitt grunduppdrag, över tid aktivt delta i det gemensamma arbetet med programmet. Utifrån bolagets ansvar för uppföljning av arbetet med programmet samlar Göteborg & Co in information till programmets indikatorer och begär vid behov in underlag från stadens verksamheter.

Göteborg & Co ansvarar för att en gång per mandatperiod utvärdera programmet. I samband med utvärderingen redovisas programmets måluppfyllelse.

Bolagets bedömning

Göteborgs Stads övergripande arbete med hållbar utveckling och FN:s globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, bygger på ett aktivt deltagande från såväl näringsliv som offentlig verksamhet för att gemensamt nå de lokala och globala mål som är kopplade till de tre hållbarhetsdimensionerna; social, ekonomisk och ekologisk. I Göteborgs stads styrning genom planer och program speglas detta exempelvis genom Göteborgs Stad årliga kartläggning av hur den kommunövergripande styrningen i form av budgetmål, program och planer relaterar till de globala målen. Flera av stadens planer och program har flyttat fram positionerna inom de tre hållbarhetsdimensionerna. Reviderat program för besöksnäringens utveckling 2022–2030 har som ambition att vara en tydlig del av, och verktyg för, det fortsatta stadenövergripande arbetet med hållbar utveckling.

Göteborg & Co bedömer att programmets förtydligade strategier, breddade målbild och nya indikatorer bygger en mer robust destination, rustad för framtida utmaningar och förändringar.

Bolaget bedömer att revidering av program för besöksnäringens utveckling har genomförts i enlighet med utpekade inriktningar och ambitioner och i nära samverkan med relevanta parter. För att inhämta synpunkter innan fortsatt beredning av ärendet föreslår bolaget att förslaget sänds på remiss till föreslagna remissinstanser enligt bifogad sändlista.

Peter Grönberg, VD